

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 29 listopada 2023 r.

PS-II.431.9.9.2023.11

Pan

Paweł Rajski

Starosta Ostrowski

Starostwo Powiatowe w Ostrowie Wielkopolskim

al. Powstańców Wielkopolskich 16

63-400 Ostrów Wielkopolski

ZALECENIA POKONTROLNE

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań,
tel. 618 54 1825, fax 618 54 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) zwanej dalej ustawą, rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1165, w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., nr 209, poz. 1245), zwanego dalej *rozporządzeniem*, w związku z art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1158), Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, stanowiący załącznik do uchwały nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (M.P. z 2021 r., poz. 1204), w dniu 28 września 2023 r. przeprowadzono kontrolę kompleksową w Starostwie Powiatowym w Ostrowie Wielkopolskim, z siedzibą pod adresem: al. Powstańców Wielkopolskich 16, 63 -400 Ostrów Wielkopolski, zwanym dalej „*Starostwem*”, „*Powiatem*”.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie Olga Rakowska – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu inspektorów, Jacek Mruczyk – inspektor wojewódzki, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.204.2023.1 z dnia 21 września 2023 r.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów merytorycznych realizowanego zadania oraz pozyskano dodatkowe informacje od Kierownika Działu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim, zwanym dalej „*PCPR*” lub „*Centrum*”, p. Aleksandry Zuchowskiej, posiadającej upoważnienie Wicestarosty p. Romana Pacholczyka do udzielania informacji w kontrolowanym zakresie.

Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli, podpisanym przez zespół inspektorów w dniu 23 października 2023 r. Protokół został podpisany bez zastrzeżeń przez Wicestarostę Gostyńskiego Pana Romana Pacholczyka z upoważnienia Starosty dnia 31 października 2023 r.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Uchwałą nr 1109/2021 Zarządu Powiatu Ostrowskiego z dnia 29 grudnia 2021 roku w sprawie określenia sposobu wykonania Uchwały nr XXXIX/251/2021 Rady Powiatu Ostrowskiego z dnia 29 grudnia 2021 (...) Zarząd Powiatu Ostrowskiego podjął decyzję o przekazaniu Dyrektorowi PCPR w Ostrowie Wielkopolskim wykonania Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2029.

Powiat Ostrowski zgodnie z art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej realizuje zadania własne oraz zadania z zakresu administracji rządowej. Jednostką organizacyjną Powiatu bezpośrednio realizującą powyższe zadania jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim. W Statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim nie zawarto zapisów dotyczących realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Jednakże w Regulaminie Organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim w zadaniach Działu Wsparcia i Pomocy Społecznej zawarto zapisy dotyczące zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Z uwagi na termin kontroli w czasie obowiązywania przepisów przejściowych dotyczących przeciwdziałania przemocy poniższa nomenklatura odnosi się do tej stosowanej w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2021 r., poz. 1249 ze zm.)

Rada Powiatu Ostrowskiego dnia 29 grudnia 2021 r. podjęła uchwałę nr XXXIX/251/2021 w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2029, **co jest zgodne z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy.**

Powiat Ostrowski w roku 2022 nie opracował i nie realizował programów służącym działaniom profilaktycznym, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2. Jednakże PCPR przeprowadził 6 spotkań z rodzinami zastępczymi w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy. **Powyższe jest częściowo zgodne z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy.**

Powiat Ostrowski zapewnia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż Powiat Ostrowski zlecił zadanie z zakresu pomocy społecznej polegające na prowadzeniu Ośrodka Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Kaliskiej – Ostrowskie Centrum Pomocy Caritas Diecezji Kaliskiej w Ostrowie Wielkopolskim. W powyższym zakresie została zawarta umowa między Powiatem Ostrowskim a Caritas Diecezji Kaliskiej – Ostrowskie Centrum Pomocy Caritas Diecezji Kaliskiej w Ostrowie Wielkopolskim. Sposób zapewnienia miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie przez Powiat Ostrowski **jest zgodny z art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4.**

W roku 2022 Powiat Powiat Ostrowski nie opracował i nie realizował programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, **co jest niezgodne z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy.**

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż Powiat Ostrowski realizuje zadanie dotyczące współpracy między organami samorządu terytorialnego a kościołami w zakresie edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie. W ramach realizowanego zadania podejmowano takie działania, jak: spotkania mieszkańców z środowiska lokalnego, gdzie poruszane były tematy dotyczące przemocy domowej oraz pomocy innym osobom pokrzywdzonym w środowisku lokalnym. Dodatkowo Pani Aleksandra Zuchowska oświadczyła, że inicjowana jest pomoc sąsiedzka i społeczności lokalnej co jest zgodne z ww. zapisami ustawy.

W ramach realizacji zadania Powiat Ostrowski współpracuje z szeregiem organizacji pozarządowych biorąc udział w projektach – w roku 2022 PCPR kierował osoby do projektu prowadzonego przez Caritas Ostrów Wielkopolski „Chrońmy rodziny przed przemocą”, a także kierował osoby dotknięte przemocą domową do Okręgowego Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Kaliszu Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Ostrowie Wielkopolskim, co jest zgodne z ww. działaniem KPPPwR.

Do działań powiatu wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 należy opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny lub psychologiczno – terapeutyczny. Powiat Gostyński prowadzi działania wspierające dla osób, które ukończyły wcześniejsze edycje programu korekcyjno – edukacyjnego oferując indywidualną terapię TSR, terapię par TSR, terapię dla rodziców w sytuacji rozstania, indywidualne poradnictwo, udział w warsztatach podnoszących kompetencje rodzicielskie oraz mediacje rodzinne. Dodatkowo PCPR w Gostyniu wraz ze Stowarzyszeniem „DZIECKO” prowadzi Punkt Spotkań Dzieci z Rodzicami.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż zgodnie z działaniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, Powiat Ostrowski wysłał zaktualizowane informatory właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuraturom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom dotyczące podmiotów realizujących oferty i programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie w dniach 14 stycznia 2022 r. oraz 25 lipca 2022 r. Wobec powyższego Pani Aleksandra Zuchowska, zastępująca Dyrektora PCPR złożyła oświadczenie o dopełnieniu obowiązku powiatu wynikającego z KPPPwR na rok 2022.

Jednostka w kontrolowanym okresie prowadziła poradnictwo specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poradnictwo prowadzone było m.in. przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej. PCPR kierował osoby będące w kryzysie życiowym, potrzebujące wsparcia do Caritas Ostrów Wielkopolski, który prowadził projekt wsparcia dla kobiet i ich dzieci pn. *Chrońmy rodziny przez przemocą*. W roku 2022 udzielono przez psychologa PCPR 9 porad psychologicznych dla ofiar przemocy co jest zgodne z ww. zapisami KPPPwR.

Podczas czynności kontrolnych nie otrzymano informacji o funkcjonowaniu lokalnej infolinii. PCPR oświadczył jedynie, że przekazuje informację o formach pomocy poprzez ulotki i swoją stronę internetową. Na stronie internetowej PCPR nie ma informacji o telefonie zaufania. Natomiast Zespół Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Ostrowie Wielkopolskim udostępnia informację o „Telefonie zaufania przy PCPR” i „Rodzinnym telefonie zaufania” – numery te pozostają nieaktywne, co jest niezgodne z ww. działaniem KPPPwR.

Zgodnie z KPPPwR na rok 2022 działaniami realizowanymi przez m.in. powiat jest realizacja procedury „Niebieskie Karty” oraz zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy. Jak ustalono w trakcie czynności kontrolnych w 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim nie wszczęło żadnej procedury „Niebieskie Karty”. Podczas czynności kontrolnych ustalono także, iż PCPR w roku 2022 ściśle współpracował z Sądem Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz Zespołem Kuratorów w zakresie przeciwdziałania przemocy na rzecz małoletnich dzieci. Jak wynika ze sprawozdania z realizacji Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na za 2022 rok zabezpieczono 16 dzieci, które były pośrednio narażone na przemoc domową, co jest zgodne z ww. zapisem.

Do zadań realizowanych przez Powiat wynikających z KPPPwR na rok 2022 należy diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wdrożenie systemu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami stosującymi przemoc. Zespół inspektorów ustalił, iż Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim w ramach działania przeprowadza superwizje dla osób pracujących w systemie pomocy społecznej i pieczy zastępczej. PCPR proponuje również szkolenie dla członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie metod pracy z trudnym klientem. PCPR diagnozę potrzeb szkoleniowych przeprowadza wewnętrznie podczas codziennych kontaktów i rozmów. Brak zinstytucjonalizowanej formy pozyskiwania informacji, co jest częściowo niezgodne z ww. działaniem wynikającym z KPPPwR.

W wyniku analizy dokumentacji zgromadzonej podczas czynności kontrolnych stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości i uchybienia, które zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli:

1. W Statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim nie zawarto zapisów dotyczących realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie/ przemocy domowej.
2. Powiat nie opracował i nie realizował oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, co **jest niezgodne z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy.**
3. Powiat Ostrowski w roku 2022 nie opracował i nie realizował programów służącym działaniom profilaktycznym, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2. Wykonywał inne tożsame zadania, **nie w pełni realizując zadanie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy.**
4. Powiat nie tworzył i nie zwiększał zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, co jest **niezgodne z działaniem 2.3.8. KPPPwR.**
5. Brak pełnej diagnozy potrzeb szkoleniowych zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, co jest częściowo zgodne z **działaniem 4.3.1 KPPPwR.**

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, jednostkę oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie § 3 i § 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zalecam:

1. W Statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim zawrzeć zapisy dotyczące realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Spowodować opracowanie i realizację programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej, zgodnie z **art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy.**

3. Spowodować opracowanie i realizację programów służącym działaniom profilaktycznym, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2, co będzie dopełnieniem ww. przepisu prawa w wymiarze praktycznym dla mieszkańców powiatu.

Dodatkowo rekomenduję:

1. Spowodować zwiększanie zakresu działań oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową, zgodnie z działaniami zawartymi w KPPPwR.
2. Spowodować przeprowadzanie pełnej diagnozy potrzeb szkoleniowych zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, zgodnie z działaniami KPPPwR, które po analizie mogą przyczynić się do dalszego wzrostu profesjonalizacji oferowanej pomocy i wsparcia.

Informacje końcowe:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 930 ze zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, przysługuje Panu prawo zgłoszenia zastrzeżeń.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń, zgodnie z art. 128 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej jest Pan w terminie 30 dni, jest zobowiązany do powiadomienia o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie zrealizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł. do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
/podpis elektroniczny/